

תפלה ותפילה להעולם

ספר

זֶהר הַקְדוֹשׁ

עם באור
תפלה ותפילה

מאמר לפרשת נצבים

בהוצאת ישיבת "אביר יעקב"
מוסדות "אור מאיר שמחה" נהריה
על שם נ"ק אדמו"ר רבי מאיר אביחצירא זי"א

מהדורת קרן שלום ברב"מ

מכון אור ישראלים - ירושלים - תר"ח
ינו תר"ח

ישיבת אביר יעקב
אור מאיר שמחה
נהריה

מִזֶּה וְקִדְשׁוֹ שֶׁמִּן שָׁמַיְתָא הֵבִיאוּ

כִּי לֹא הִשְׁלַח נִפְלֵי רִשָׁע

רוח בני האדם העולה למעלה

תו אמר, וכי על דא בלחודוי תוה שלמה, וְהָא בְּאַתְר אַחְרָא
אמר כְּגוֹנוֹנָא דָא. פְּתַח וְאָמַר, (קהלת ט א) 'זֶה רַע בְּכָל אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה
תַּחַת הַשָּׁמַיִם'. 'זֶה רַע' וְדָא, מַאי 'זֶה רַע', דָּא הוּא מֵאן דְּאוּשִׁיד
זְרַעָא בְּרִיקְנֵיָא, וְחֻבִּיל אוֹרְחוּי, בְּגִין דְּהָאֵי לָאו מְדוּרִיָּה בְּקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, וְלֹא יְהֵא לִיָּה חוּלְקָא בְּעַלְמָא דְּאַתֵּי, הָדָא הוּא

הַבְּתֵר וְהַכְּבוֹד

אחר שביאר להם אותו אדם את כוונת שלמה בפסוק כי מקרה בני האדם ומקרה הבהמה, מבאר להם עוד פסוק בקהלת (ט א) 'זה רע בכל אשר נעשה תחת השמש כי מקרה אחד לכל, וגם לב בני האדם מלא רע בלבכם בחייהם ואחריו אל המתים', שגם בפסוק זה שלמה ע"ה מביא את דברי הרשעים שאומרים 'כי מקרה אחד לכל'

'זֶה רַע' וְדָא - שתיבות 'זה רע' מורים
שהוא בחינת רע ודאי ומוחלט, ולכך אמר עליו
'זה רע בכל אשר נעשה תחת השמש' שהוא
הגרוע שבכל בני אדם והרע שבהם, מַאי 'זֶה
'רַע' - ומי הוא זה שנכלל בבחינת רע זה,
דָּא הוּא מֵאן דְּאוּשִׁיד זְרַעָא בְּרִיקְנֵיָא,
וְחֻבִּיל אוֹרְחוּי - זה הוא מי ששופך זרעו
לבטלה במזיד^ה ומשחית דרכו, ונקרא 'רע' בְּגִין
דְּהָאֵי לָאו מְדוּרִיָּה בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
- משום שהוא אין מדורו עם הקדוש ברוך
הוא, וְלֹא יְהֵא לִיָּה חוּלְקָא בְּעַלְמָא דְּאַתֵּי
- ולא יהא לו חלק בעולם הבא, הָדָא הוּא

שטות הרשעים גורמת להם לחטוא.

תו אמר - עוד אמר אותו אדם לרבי חזקיה
ורבי ייסא, וְכִי עַל זֶה בְּלַבַּד תַּמַּה^ה שְׁלֵמָה
על דברי הרשעים והביא את דבריהם, וְהָא
בְּאַתְר אַחְרָא אָמַר כְּגוֹנוֹנָא דָּא - והרי
במקום אחר גם כן אמר כעין זה שמקרה אחד
לכל. פְּתַח וְאָמַר - פתח אותו אדם ואמר את
הפסוק (קהלת ט א) 'זֶה רַע בְּכָל אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה
תַּחַת הַשָּׁמַיִם כִּי מְקַרֵּה אֶחָד לְכָל, וְגַם לֵב
בְּנֵי הָאָדָם מְלֵא רַע וְהוֹלִלוֹת בְּלִבָּם בְּחַיֵּיהֶם
וְאַחֲרָיו אֶל הַמֵּתִים'. ומפרש תחילת הפסוק

מקורות וציטוטים

דברי שלמה מתמיהים אתכם, והרי גם במקומות אחרים הוכיח כבר את דברי הרשעים, וצריך ישוב בלשון הזוהר].

ג. הגר"א.

ד. בדפוס^א לא גרסו תיבות: 'דא הוא מאן דאושיד זרעא בריקניא וחביל אורחווי' [היא הוספת דפוס קושטא, וכן הוא בוותר באו"י].
ולפי זה המדובר כאן באותו רשע שדיבר בו לעיל שכופר בהשגחה. וכן גירסת מהרח"ו האמת ליעקב המקדש מלך והגר"א. והפירוש לפי גירסא זו מַאי זה רע - למה קראו הכתוב 'זה רע', בגין דהאי לאו מדוריה בקודשא בריך הוא - משום שאין מדורו עם הקב"ה, והוא מן הכת שנאמר עליו 'לא יגורר רע'. כן פירש המהרח"ו, וכעין זה פירש הגר"א.

ה. זוהר ח"ו וז"ל: 'זה רע' [הוא] הפוגם בבירתו רשע ומוציא במזיד

א. גירסת דפו"ר: הוה שלמה. והדרך אמת תיקן כגירסא שלפנינו: תוה שלמה [וראה פירושו בהערה הבאה]. ובוותר באו"י הגירסא: הוה שלמה אמר, ולגירסא זו הביאור וכי על דבר זה בלבד היה שלמה אומר את דברי הרשעים, והרי גם במקום אחר הביא דבריהם. אמנם צריך ביאור שדברי הרשעים שיביא לפנינו אינם בדבר אחר, וגם המה הם מאותו ענין של כפירה בהשגחה שנוכר למעלה.

ב. תרגום לשון תוה הוא תְּמָה כמו שפירש רש"י בדניאל (ג כד) על הפסוק 'אַיִן נְבוּכַדְנֶצַּר מְלָאָה תְּמָה וְקָם הַתְּהַבְּהֵלָה' וכן יש לפרשו מלשון חרדה וכמו שתרגם אונקלוס על הפסוק (בראשית כו ג) 'ויהרד יצחק חרדה גדולה' - 'ותוה יצחק תוהא רבא עד לחדא'. אמנם צריך ביאור שלא הוזכר בפסוקים כאן ענין של תימה שתמה שלמה. [ומתוכן הענין נראה שנתכוין לומר להם וכי רק בפסוק זה

דְּכַתִּיב (תהלים ה ה) 'כִּי לֹא אֵל חֶפֶץ רָשָׁע אַתָּה לֹא יִגְוֹרֶךָ רָע'. עַל דָּא אָמַר, 'זֶה רָע', דְּלֹא יְהִי מְדוּרָא לְעֵילָא. 'כִּי מְקַרְה אַחַד בְּלַבְבָּךְ וְגַם לֵב בְּנֵי הָאָדָם מְלֵא רָע' בְּגִין דָּא 'וְהוֹלְלוּת בְּלַבְבָּךְ בְּחַיִּיהֶם' (קהלת שם), 'שְׁטוּתָא תְקִיעַ בְּלַבְיֵיהוּ, וְאִינוּן מְחוּסְרֵי מְהִימְנוּתָא, וְלִית לִין חוּלְקָא בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּבְאִינוּן בְּנֵי מְהִימְנוּתָא, לֹא בְּעֶלְמָא דִּין, וְלֹא בְּעֶלְמָא דְאַתִּי, הֲדָא הוּא דְכַתִּיב (שם) 'וְאֶחָרֵינוּ אֵל הַמֵּתִים'.

הַתָּר וְהַכְּבוֹד

בחייהם, לחשוב שיש מיעוט השגחה בעולם, ואנשים אלו שְׁטוּתָא תְקִיעַ בְּלַבְיֵיהוּ - שטות זו תקועה בליבם, וְאִינוּן מְחוּסְרֵי מְהִימְנוּתָא - והם מחוסרי אמונה, וְלִית לִין חוּלְקָא בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא - ואין להם חלק עם הקדוש ברוך הוא, וּבְאִינוּן בְּנֵי מְהִימְנוּתָא - ועם בני האמונה שהם הצדיקים, לֹא בְּעֶלְמָא דִּין - לא בעולם הזה, משום שהצדיקים מתרחקים מלשמוע דעתם הכוזבת, וְלֹא בְּעֶלְמָא דְאַתִּי - וגם אחרי מותם אין להם חלק עם הצדיקים לעולם הבא, הֲדָא הוּא דְכַתִּיב - זהו מה שכתוב בסיום הפסוק, 'וְאֶחָרֵינוּ אֵל הַמֵּתִים' - שאחרי מותם יהא חלקם עם הרשעים שנקראים 'מתים' ולא עם הצדיקים הנקראים 'חיים'.

דְּכַתִּיב - זהו מה שכתוב בפסוק (תהלים ה ה) 'כִּי לֹא אֵל חֶפֶץ רָשָׁע אַתָּה לֹא יִגְוֹרֶךָ רָע' - שכיון שה' יתברך אינו חפץ במעשי רשע, לכן מי שהוא רע לא יגור אצלו יתברך. עַל דָּא אָמַר - ולכן אמר שלמה עליו, 'זֶה רָע' - שהוא הרע ביותר מכל הבריות שנבראו תחת השמש, דְּלֹא יְהִי לִיהּ מְדוּרָא לְעֵילָא - ולא יהיה לו מדור למעלה, וכמו שהביא מהפסוק 'לא יגורך רע'. והגורם לרשעים שחוטאים בחטא הנזכר משום שאומרים בליבם 'כִּי מְקַרְה אַחַד לְכָל' - שהכל במקרה ואין השגחה בעולם, 'וְגַם לֵב בְּנֵי הָאָדָם מְלֵא רָע' - ומה שסוברים כן זה מחמת שליבם הוא מלא רע, בְּגִין דָּא - ומחמת כן 'וְהוֹלְלוּת בְּלַבְבָּךְ בְּחַיִּיהֶם' - יש הוללות בלבבם

מקורות וציטוטים

שייכים על מה שאמר למעלה, ולא כמו שביארנו להלן עפ"י מהרח"ו.
 י. כן היא גירסת דפו"ר ובווהר באו"י, וכן גרס הר"ש בוואגלו בדפוס אוסטרדם, וכן נראה שגרס מהרח"ו. ובדפוס וילנא תיבות 'בגין דא' מוסגרות עפ"י דפוס קושטא.
 יא. מהרח"ו.
 יב. אמת ליעקב. וביאר שזה מה שאמר לעיל שאין להם חלק בהקדוש ברוך הוא. והגר"א ביאר שגם בעולם הזה אין להם חלק עם הקב"ה ועם בני האמונה כיון שרשעים אף בחייהם קרואים 'מתים', מה שאין כן הצדיקים שגם במיתתם קרואים 'חיים', כמבואר בגמרא (ברכות יז).
 יג. אמת ליעקב. וביאר שזה מה שאמר לעיל שאין להם חלק עם בני האמונה.
 יד. מהרח"ו. והגר"א פירש 'וגם לב בני האדם מלא רע והוללות

זרע לבטלה והוא יותר רע מכל מעשים רעים ועבירות שנעשו תחת השמש, ואין לו חלק בעולם הבא, ע"כ.
 ו. 'כי לא אל חפץ רשע אתה' נואה לך לאבד הרשעה מן העולם. 'לא יגורך רע' לא יגור אצלך, רש"י.
 ז. מַקְדַּשׁ מֶלֶךְ. וז"ל: ושיעור הכתוב 'זה רע בכל אשר נעשה' רצונו לומר, בכל הבריות שברא הקב"ה בעולמו אין נקרא רע אלא זה, ולא יזור במדור הקב"ה. ומפרש מי הוא שנקרא רע, ואמר מי שאומר ו'מקרה אחד לכל', ע"כ.
 ח. זוהר ח"י. וז"ל: ורשע זה, גורם לו עבירה זאת, מינות בליבו לומר שעולם [הוא] הפקר והכל מקרה, [וכן אמר עליהם להלן] 'אִינוּן מְחוּסְרֵי מְהִימְנוּתָא' [-שיש בהם מינות זו], ע"כ.
 ט. מהרח"ו, והמוקדש מלך ביאר 'וגם לב [האדם מלא רע] בגין דא, פירוש שמחמת סברתם הנפסדת שאומרים 'מקרה אחד לכל' לך לבם מלא רע, [ולפירושו תיבות 'בגין דא'

תָּא חֲזִי, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲזַהֵר לְבַנְי עֲלֵמָא, וְאָמַר (דברים
 ל יט) **וּבַחֲרַתְּ בַחֲתִים לְמַעַן תִּתְחַה', בְּהַאי עֲלֵמָא, וּבְעֲלֵמָא**
דְּאֵתִי וְחִינְי דִּתְהוּא עֲלֵמָא גִּינְהוּ. אֵינּוּן חֲזִיבִין מְחִימְנוּתָא,
מַאי קָא אָמְרִי, 'כִּי מִי אֲשֶׁר יִבְחַר' וְגו'. (קהלת ט ד), **אִף עַל**
גַּב דְּיִבְחַר בַּר נֶשׁ בְּהַאי עֲלֵמָא בְּמָה דְּאָמַר, לָאו הוּא פְּלוּם,
דְּהָא מְסִירָא דָּא בִּידְנָא, אֶל כֹּל חֲתִים יֵשׁ בְּטַחֲוֹן' (שם),

הַתְּזָר וְהַכְּבוֹד

העולם הבא^א. אבל אינון חֲזִיבִין מְחִימְנוּרִי
מְהִימְנוּתָא - אותם הרשעים שהם מחוסרי
 אמונה, **מַאי קָא אָמְרִי** - מה הם אומרים
 (קהלת ט ד) **'כִּי מִי אֲשֶׁר יִבְחַר' וְגו'** - ומפרש
 את הפסוק לפי הכתיב שהוא לשון בחירה^ב,
 ולא לפי הקרי שקוראים 'חובר' מלשון חיבור,
 שכן אומרים אותם רשעים **אִף עַל גַּב דְּיִבְחַר**
בַּר נֶשׁ בְּהַאי עֲלֵמָא^ג **כְּמָה דְּאָמַר** - אף על
 פי שיבחר האדם בעולם הזה בחיים כמו שאמר
 וציוה הקב"ה לבחור, **לָאו הוּא פְּלוּם** - זה
 אינו כלום, כלומר אין להם חיים לעולם הבא
 על ידי בחירה זו^ד, **דְּהָא מְסִירָא דָּא בִּידְנָא**
 - כי מסורת דבר זה בידינו^ה **'אֶל כֹּל חֲתִים**
יֵשׁ בְּטַחֲוֹן' (שם) - כי לכל החיים שבעולם
 יש ביטחון, אבל לאחר המות אין ביטחון^ו,

מוסיף עוד ומבאר את דעתם של הרשעים בפסוק
 (קהלת ט ד) **'כִּי מִי אֲשֶׁר יִבְחַר** אל כל החיים יש
 ביטחון, כי לכלב חי הוא טוב מן האריה המת', והוא
 שסוברים הרשעים שאף אם יבחר האדם בטוב אין
 לו שום תועלת בבחירה זו, כי עיקר החיים הם חיי
 העולם הזה, ואמר עליהם שלמה 'זה רע' שלא יא
 מדור של אותם רשעים עם המלך העליון ולא יהיה
 להם חלק בו.

תָּא חֲזִי - בא וראה, **קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא**
אֲזַהֵר לְבַנְי עֲלֵמָא - הקדוש ברוך הוא
 הזהיר את בני העולם, **וְאָמַר** - ואמר להם
 בתורה (דברים ל יט) **וּבַחֲרַתְּ בַחֲתִים לְמַעַן**
תִּתְחַה' - והזכיר בפסוק זה שני פעמים 'חיים',
 והם כנגד החיים **בְּהַאי עֲלֵמָא וּבְעֲלֵמָא**
דְּאֵתִי^ז - בעולם הזה ובעולם הבא^ח, **וְחִינְי**
דִּתְהוּא עֲלֵמָא גִּינְהוּ - ו'חיים' שהוזכרו
 בתחילת הפסוק 'ובחרת בחיים' הוא לחיי

מקורות וציונים

בדפוס קושטא, וכן גרס הר"ש בוזאגלו בדפוס אמשטרדם ולא
 הביא כלל גירסת דפ"ה].

ב. מהרח"ו, וז"ל: **'כִּי מִי אֲשֶׁר יִבְחַר'** וכו', כלומר מי הוא זה
 החושב לבחור בחיים, ובוהו יחשוב כי יתעלה נשמתו ויהיה לו
 הישארות אחרי מותו, כי אין זה אמת, ע"כ. וכן פירש הגר"א,
 וז"ל: **'לאו הוא כלום'** - רצונו לומר מכל מקום הם אינו
 נבחרים לחיים שם [-בעולם הבא], כי אין חיים אלא בעולם
 הזה וזהו שאמר **'בְּחַר'** לשון פעול [-שלא יהיו נבחרים לחיי
 העולם הבא].

בא. והוא מדברי הרשעים, מהרח"ו אמת ליעקב מקדש מלך
 הגר"א וקרני אור. והרמ"ק פירש שזה מדברי הצדיקים, שמסורת
 בידי המאמינים **'אל כל החיים יש ביטחון'** לאור באור החיים
 הנצחיים. [לביאורו מובן שינוי הלשון שכאן אמר 'מסירא דא
 בידנא' שהוא בידינו דהיינו בידי הצדיקים, ולהלן אמר ומסירא
 דא בידיהו' דהיינו בידי הרשעים כמו שביאר הרמ"ק שם, וראה
 להלן מה שכתבנו בענין הגירסא שם].

בב. הגר"א בהדרת קודש (עמי קב). ומהרח"ו ביאר כי לכל החיים

בלבבם בחיים' הכוונה שנמשכים אחר רשע זה שאר בני אדם,
 ואחריו אל המתים' שהולכים אחרי הרע שממנו למדו.

מו. כן היא גירסת דפ"ה והוזהר באו"י, וכן גרס בגר"א. ובדפוס
 וילנא [עפ"י דפוס קושטא] תיבות: **'בְּהַאי עֲלֵמָא וּבְעֲלֵמָא דְּאֵתִי'**
 מוסגרו. ולפי זה הגירסא: **'בַּחֲרַתְּ בַחֲתִים לְמַעַן תִּתְחַה', וְחִינְי**
דִּתְהוּא עֲלֵמָא גִּינְהוּ - וחיים שנאמרו בפסוק של אותו העולם
 הם, כלומר חיי העולם הבא. [ונראה שהסיבה שמסגרו תיבות
 אלו משום שבפשוטו סותר דבריו שבתחילה כתב שהחיים הם
 בעולם הזה ובעולם הבא, ואחר כך אמר שהחיים הם של
 העולם הבא, ולפי הביאור שהבאנו הגר"א מיושב הטיב].

מו. הגר"א.

זו. הגר"א.

ית. הגר"א.

יט. כן הגירסא בדפוס וילנא בפנים, וכן הוא בדפ"ה ובוזהר באו"י,
 ובסוגריים הובא גירסת ס"א: **אִף עַל גַּב דְּיִבְחַר** בַּר נֶשׁ **בְּהַאי עֲלֵמָא**
בְּמָה דְּאָמַר - אף על פי שיבחר האדם באותו עולם [-העולם הבא]
 כמו שאמר וציוה הקדוש ברוך הוא לבחור. [גירסת ס"א זו מקורה

וּמְסִירָא דָא בִּידֵיהּוּ, 'פִּי לְכָלֵב חִי הוּא טוֹב מִן הָאֲרִיָּה הַמֵּת' (שם),
 הֵיךְ יֵהָא לָן חֵינּוּ בְּהֵוּא עֲלֵמָא, וְעַל דָּא 'זֶה רַע' וְדָא, דְּלֵא יְדוּרֵן
 בְּמַלְפָּא עֲלָאָה, וְדָא יֵהָא לֵזֵן חוּלְקָא בֵּיהּ.

וְאִף עַל גַּב דְּכָל הֵנּוּ קְרָאֵי תַשְׁכַּח סְמִיכֵן לְחַבְרִיָּא בְּמַלִּין
 אַחְרָנִין, אֲבָל וְדָא שְׁלֵמָה קָא אָתָא לְגַלְפָּא עַל אֵינֵן חֵיבִין
 מְחוּסְרֵי מְהִימְנוּתָא, דְּלִית לֵזֵן חוּלְקָא בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּעֲלָמָא
 דִּין וּבְעֲלָמָא דְּאֵתִי.

הַקְּתָר וְהַפְּבֹד

מבאר עתה שהמטרה של שלמה בהביאו את דעת אותם
 כופרים הוא בכדי לגלות שהם חסרי אמונה ושאינן חלקם
 עם הקב"ה בעוה"ז ובעוה"ב.

וְאִף עַל גַּב - ואף על פי, דְּכָל הֵנּוּ קְרָאֵי
 - שכל אלו הפסוקים הנזכרים, תַשְׁכַּח
 סְמִיכֵן לְחַבְרִיָּא בְּמַלִּין אַחְרָנִין - תמצא
 סמוכות [-דרשות]^כ לחברים בדברים
 אחרים^כ, אֲבָל וְדָא שְׁלֵמָה קָא אָתָא -
 אבל בודאי שלמה בא בדבריו, לְגַלְפָּא עַל
 אֵינֵן חֵיבִין מְחוּסְרֵי מְהִימְנוּתָא - לגלות
 על אותם רשעים שהם מחוסרי האמונה, דְּלִית
 לֵזֵן חוּלְקָא בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעֲלָמָא
 דִּין וּבְעֲלָמָא דְּאֵתִי - שאין להם חלק עם
 הקדוש ברוך הוא בעולם הזה ובעולם הבא,

וּמְסִירָא דָא בִּידֵיהּוּ - וגם מסורת זו יש
 בידם^כ, 'פִּי לְכָלֵב חִי הוּא טוֹב מִן הָאֲרִיָּה
 הַמֵּת' (שם) - שכלב חי טוב הוא מאריה מת,
 ולכן חיי עולם הזה הם העיקר^כ, כיון שאין
 שום השארות לנשמה אחרי המיתה^כ, ולכן הֵיךְ
 יֵהָא לָן חֵינּוּ בְּהֵוּא עֲלֵמָא - איך יהיה לנו
 חיים באותו עולם, שהבחירה בחיים אלו אין בה
 תועלת כלל^כ, וְעַל דָּא 'זֶה רַע' וְדָא - ולכן
 אמר שלמה ע"ה עליהם 'זה רע' בודאי, להורות
 דְּלֵא יְדוּרֵן בְּמַלְפָּא עֲלָאָה - שלא יהא
 מדורם עם המלך העליון, וְלֵא יֵהָא לֵזֵן
 חוּלְקָא בֵּיהּ - ולא יהיה להם חלק בו בעולם
 הבא, כיון שאין הקדוש ברוך דר עם מי שנקרא
 'רע' כמו שכתוב (תהלים ה ה) 'לא יגורך רע'^כ.

מקורות וציטוטים

כו. כמבואר בוהר לעיל: 'בגין דהאי לאו מדוריה בקודשא בריך
 הוא, ולא יהא ליה חולקא בעלמא דאתי, הדא הוא דכתב
 (תהלים ה ה) 'כי לא אל חפץ רשע אתה לא יגורך רע' -
 ונקרא 'רע' משום שהוא אין מדורו עם הקדוש ברוך הוא, ולא
 יהא לו חלק בעולם הבא, זהו שכתוב בפסוק (תהלים ה ה)
 שכיון שה' יתברך אינו חפץ ברשע, לכן מי שהוא רע לא יגור
 אצלו יתברך.

כז. הסולם, והקרני אור כתב שהיינו סמיכות הפסוקים.

כח. רמ"ק אמת ליעקב קרני אור והגר"א. וז"ל הרמ"ק: 'סמיכינ
 לחבריא במילין אחרנין', שדורשים מדברים אלו דרשות, ואם
 הם דברי הכופרים לא היה ראוי שנדרשו מהם דרשות. והגר"א
 ציין לדברי הגמרא בשבת (ל) שדרשו פסוקים אלו באופן אחר
 ששאלו סתירה בדברי שלמה, ומצד אחד אמר 'ושבח אני את
 המתים שכבר מתו', ומצד שני אמר 'כי לכלב חי טוב מן
 האריה המת', וביארו שם הפסוק ד'ושבח אני את המתים'
 במשה רבינו שביקש רחמים ולא נענה רק בזכות האבות שכבר

שהם בעולם יש ביטחון בדבר אחד, והוא כי הכלב החי הוא טוב
 מאריה המת, והיינו שאין שום השארות לנשמה. ולפי דבריו אין
 כאן שני דברים שהרשעים אומרים שמסורת בידם, אלא אומרים
 דבר אחד שמסור בדיהם שכלל החיים שבעולם אין ביטחון אלא
 בדבר אחד, והוא הדבר שמסור בידם [-של כל אנשי העולם] כי
 הכלב החי טוב מהאריה המת. [ולפי"ז מובן שינוי הלשון שאמר
 'דהא מסירא דא בידיהו' שהוא דברי הרשעים שאומרים שדבר
 זה מסור ביד אנשי העולם, וראה להלן בהערה].

כט. הוא דברי הוזהר על הרשעים, מקדש מלך. והקרני אור כתב:
 'בידיהו' רוצה לומר גם כן הרשעים אומרים זה, כאילו אמר 'בידנא'
 כלשון שמקדם, ומה שיניה הוזהר הלשון אין בכך כלום, ע"כ.
 והגר"א כתב שגם כאן הגירסא: ומסירא דא ביזנא. [וראה לעיל
 מה שהובא מהרמ"ק וממהרח"ן].

בר. רמ"ק.

בח. מהרח"ן.

כו. מהרח"ן.

הַתְּחִלָּה וְהַכְּבוֹד

ולכך הביא את דברי הרשעים, ואין דברים אלו מדברי שלמה וכמו שהתבאר ל.

מקורות וצייונים

מאכל הכלבים התירו לטלטל ללא שינוי [רש"י (שם ד"ה ולא) בפירושו הראשון], עיי"ש. ל. הגר"א.

מתו, ופסוק 'כי לכלב חי טוב מן האריה המת' ביארו בודד המלך שנסתלק בשבת ואמרו שכדי לטלטלו מחמה לצל צריך להניח עליו כיכר או תינוק, מה שאין כן את הנבילה לצורך

ב"ס ד

נפשי
צמאה
לדעת

כל רז סודר

וזהו אור, וזהו רז
אור וזהו רז, רבי אורי הוא
(הרד"מ, שם)

זוהר הקדוש המבואר < עם פירוש "הכתר והכבוד"

ביאור בשפה ברורה הפותח את לב הלומד, עם מקורות וביאורים על פי גדולי המפרשים

ביאור נפלא כזה טרם בא לעולם

גדולי הצדיקים שליט"א מעידים:

אור הגאולה לשרי לב